REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 159. Braşov, Lunĭ-Marţĭ 18 (31) Iulie. 1900.

Asasinarea regelui Italiei.

Dela Roma sosesce scirea gravă, că Regele Umberto al Italiei a căḍut jertfa unui atentat anarchist, ce s'a făcut asupra vieţii sale erĭ nóptea în Monza.

Peste câte-va săptămânĭ se vor împlini doi anĭ de când s'a petrecut atentatul îngrozitor la viaţa împĕrătesei Elisabeta. La vestea cutrierătóre despre fapta monstruósă a lui Lucchenі comisă contra unei femei, numai fiind-că se numĕra şi ea între capetele încoronate, tótă pressa europénă a fost sulevat, aprópe în mod spontaneu, cestiunea combaterii pericului social al anarchismului. Se vorbea de un complot anarchist internaţional în contra capilor statelor şi despre paşĭ, ce s'au făcut din partea guvernelor, pentru ca sĕ se stabiléscă nouele mĕsurĭ comune, ce sunt a-se lua în contra anarchiştilor. S'a şi întrunit mai târḍiu o conferenţă internaţională în acest scop, dér ca multe altele, n'a ajuns la un resultat practic mulţămitor.

Intr'aceea ómenii funeştĭ ai „propagandei prin faptă“, discipulii lui Bacunin, Neciageff şi Most, Ravocholii din tóte ţĕrile şi mai ales anarchiştii italienĭ şĭ-au continuat lucrarea lor ascunsă de teróre, cu tótă supraveghiarea mai strictă a poliţiei internaţionale. Şi acum lumea privesce din nou cu gróză la una din isprăvile lor scelerate, care a tăiat firul vieţei unuia din domnitorii cei mai iubiţĭ, din causa nobleţii şi a generosităţii inimei sale.

Nu este pentru prima óră, că anarchiştii au încercat sĕ curme ḍilele lui Umberto. Doi anĭ după uciderea preşedintelui republicei francese Carnot, ei au atentat contra regelui Italiei în primăvara anului 1897, dér atentatul acesta n'a succes. De atentatul îndreptat tot asupra lui Umberto în tómna anului 1878, în urma căruia a şi fost uşor rănit, facem amintire numai în trécăt, căcĭ bucătarul Passanante, care l'a sĕvîrşit, n'a fost anarchist.

Prea des se repetă de un şir de anĭ încóce atentatele contra domnitorilor şi a bărbaţilor de încredere celor mai de frunte ai lor. In ḍilele nóstre corónele de pe capul Suveranilor au ajuns sĕ fiă mai mult coróne de spinĭ. Şi aşa coróna moştenită dela tatăl sĕu a adus regelui Umberto al Italiei mai mult ḍile pline de grijĭ pentru susţinerea şi viitorul dinastiei de Savoya, decât ḍile senine şi vesele. Contrarii dinastiei şi ai instituţiunilor monarchice din Italia carĭ de-altmintrelea n'au nimic comun cu anarchiştii, i-au amărît mult ḍilele. Cu tóte acestea Umberto a luptat cu multă abnegare, cu mult tact şi înţelepciune pentru a garanta esistenţa instituţiunilor monarchiei constituţionale şi a scuti interesele dinastiei.

Contra tuturor atacurilor oposiţiunei, adese-orĭ fórte înverşunate, regele a sciut sĕ se apere. Dér în contra planurilor secrete ale anarchismului distrugĕtor, n'a putut sĕ se scutéscă. Şi étă, că în mijlocul împlinirei celei mai frumóse misiunĭ culturale a unui domnitor, Regele a căḍut lovit de glónţele uneltei conjuraţiunei anarchiste, şi în oraşul Monza, unde l'a urmărit mâna ei scelerată, şĭ-a dat sufletul aseră pe la órele $11^3/_4$.

Astfel s'a deschis din nou rana durerósă de acum doi anĭ şi într'un mod înfricoşat a fost pusă érăşĭ la ordinea ḍilei cestiunea combaterei pe cale internaţională a anarchismului, ce bântue societatea de aḍĭ europénă.

Italienii jălesc pe Regele lor, suflet mare şi nobil, ér la mormĕntul acestuia va veghia nu numai grija pentru binele şi prosperarea Italiei, ci şi grija pentru liniştea, ordinea socială, organisaţiunea şi bunăstarea tuturor statelor Europei.

Sinod Provincial la Blaşiŭ.

Fóia bisericéscă din Blaşiŭ publică în fruntea numĕrului sĕu de Sâmbătă următórea convocare:

Nr. 3827—1900.

Victor Mihalyi de Apşa

din îndurarea lui Dumneḍeu şi graţia S. Scaun Apostolic al Romei Archiepiscop şi Mitropolit de Alba-Iulia şi Făgăraş. Prelat domestic şi asistente la soliul Pontificiŭ, Dr. de s. Teologiă.

Veneratului Cler şi Credinciosului Popor al archidiecesei de Alba-Iulia şi Făgăraş.

Salute şi Binecuvêntare archipăstoréscă!

Din îndemnul sĕrbătórei ḍilei aniversare de două sute de anĭ, de când părinţii noştri, conduşĭ de Spiritul Sfânt, sub păstorirea antecesorului nostru de fericită amintire Atanasiŭ I Anghel, Mitropolitul de Alba-Iulia, reînnodară legătura S. Unirĭ cu Scaunul Apostolic al Romei: în bună înţelegere cu Episcopii comprovincialĭ, am hotărît a conchiema sinod provincial, pe cum în sensul decretului din cap III titlu III al Sinodului provincial de Alba-Iulia şi Făgăraş din anul 1872, cu datul de aḍĭ şi numĕrul present l'am şi conchemat pe 5 (18) Septemvrie 1900 la mitropoliă în Blaşiŭ.

Aceste aducêndu-le la cunoscinţa Veneratului Cler archidiecesan, îl recercăm în Domnul, ca dimpreună cu poporul credincios sĕ nu pregete a-şĭ uni cu noi rugăciunile către Părintele îndurărilor, ca sĕ ne învrednicim a prăsnui în pace acea sĕrbătóre, a dobândi darurile, într'a cărora speranţă ne unim în Sinod, ca prin cele ce vom găsi de deţĕrmurit, sĕ preamărim pe Domnul Dumneḍeu şi mântuitorul nostru Isus Christos, împreună cu cel fără de început al lui Părinte, cu preasfântul şi bunul şi de viaţă făcĕtoriul Spiritul Luĭ.

Dispunem drept aceea, ca din 3 (16) Septemvrie 1900 începênd, până în ḍiua când se va termina Sinodul provincial, toţĭ preoţii archidiecesanĭ, carĭ vor celebra S. Liturghiă, a) la s. proscomediă sĕ pună o părticea anume, pentru ca sĕ dobândim ajutor divin pentru lucrările Sinodului provincial, b) s. Liturgiă sĕ o încépă cântând „Impĕrate ceresc mângâitorule“, ca în ḍiua de Rusalie.

Darul Domnului nostru Isus Christos şi iubirea lui Dumneḍeu Tatăl, şi împărtăşirea Spiritul Sfânt sĕ fiă cu voi cu toţĭ. Amin!

Dat în curţile reşedinţei Nóstre mitropolitane din Blaşiŭ la 13 (26) Iunie 1900.

Rĕsbunare séu cucerire?

Impĕratul *Wilhelm II* a ţinut érăşĭ o vorbire către trupele, carĭ au plecat în China. O parte din aceste trupe au plecat Vinerĭ din *Bremenhafen* pe corăbiile „Batavia“, „Halle“ şi „Dresden“. Inainte de plecare împĕratul li-a adresat cuvinte de o însemnătate epocală.

După-ce a arătat, că imperiul german are datoria de aşĭ apĕra supuşii sĕi din strĕinătate, a ḍis, adresându-se către soldaţĭ:

„Mare problemă vĕ aştéptă. *Trebue sĕ pedepsiţĭ marea nedreptate*, ce s'a făcut. Chinesii au ruinat dreptul ginţilor. In mod ne mai pomenit în istoriă şĭ-au bătut joc de inviolabilitatea ambasadorilor şi de datoria ospitalităţii. Acesta este un lucru cu atât mai revoltător, cu cât crima a sĕvîrşit'o acea naţiune, care e mândră pe vechia-i cultură... Renume şi gloriă sĕ însoţéscă steagurile şi armele vóstre. Daţĭ esemplu lumei întregĭ de disciplina şi bărbăţia vóstră. Va trebui sĕ luptaţĭ contra unui inimic neîndurat. Décă staţĭ faţă cu el, sĕ sciţĭ, că ***nu este îndurare, prisonierĭ nu trebuesc. Aşa sĕ vĕ luptaţĭ, încât nicĭ peste o miie de anĭ, Chinesul sĕ nu cuteze a privi cu ochĭ rĕi la German.*** Fiţĭ bărbaţĭ!“...

Un ḍiar german din cele mai serióse redă partea ultimă a discursului astfel:

„Ajungênd în faţa inimicului, trebue sĕ-l disciplinaţĭ. ***Nimĕnui sĕ nu daţĭ graţiă, sĕ nu faceţĭ prisonierĭ. Sĕ plătéscă cu viaţa cel ce cade în mânile vóstre.*** Precum înainte cu o miie de anĭ

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Despre natura artei chinese.

(De un turist frances).

Décă privescĭ oraşul Peking dintr'un punct mai înălţat, de pe turnurile „missiunilor“ séu de pe vêrful zidurilor, capitala oferă aspectul unui parc imens: arborĭ, verdéţă şi coperişe; însĕ mai multă verdéţă, decât coperişe. Cele mai marĭ, cele mai aparente din coperişe sunt la palat, care le are văpsite galben. De-acolo derivă acea observare profundă şi poetică a unui diplomat, care e conservată cu grije de legaţiunĭ: „Pekingul e ca nisce gălbinuşe de ouĕ într'un blid mare de spănac“.

Se află ómenĭ civilisaţĭ pentru carĭ idealul urban e, a vedé multă piatră, mult asfalt şi fără arborĭ. Chiar architecţĭ marĭ par a crede, că arta lor trebue sĕ se depărteze de natura vieţuitóre şi că un peisagiŭ de pietre e mai frumos, decât un peisagiŭ, unde livedĭ de iérbă, boschetele şi arborii încunjură construcţiunile, ridicând astfel arta architectonică.

Arta chinesă nicĭ nu pricepe pe omul depărtat de plantaţiune, palatul fără grădină, oraşul fără umbră. De aicĭ aspectul vivant de parc stufos, ce-l căpĕtă acest oraş al cărui plan sémĕnă cu-o figură severă geometrică. Oraşele americane au planurĭ de regularitate geometrică, dér sunt fórte urîte. — Pekingul e frumos. Causa e, că spiritul architectului chines, pe când el concipia abstracţiunile geometrice, nu uita totodată nicĭ-decum, realitatea vieţei pământescĭ, de care e legată viaţa omului. — Lacurĭ, grădinĭ figuréză în planul sĕu; fiăcare coperiş se vede printre mai mulţĭ arborĭ. Arborele este unul din cele mai frumóse dintre tóte obiectele decorative. Şi bine formaţĭ totdéuna de natură, care e cea mai bună măestră. E suficient de-a varia esenţele pentru a obţiné efectele, ce le dau specialităţile diferite. Pentru morminte, pinii cu scórţa lor albă, formézā un contrast luminos la monumentele întunecóse. La templurile învĕţaţilor sunt sălcii, ale căror foi palide pe crengile fragede, făceau un decor calm de meditaţiune. Peste tot, în orĭ-ce loc, la orĭ-ce edificiu o voinţă consciéntă de lucrul sĕu a plantat verdéţa, care dă acestui oraş caracterul de viaţă astfel de puternic, încât învioşéză chiar şi ruinele.

Au unele plante şi un sens mistic? Arborii au ei óre o cugetare, o limbă, şi în inimele ómenilor pot ei óre revoca cu umbrele lor, sentimente? Chinesii afirmă acésta.

In literatura lor se află bucăţĭ delicióse, carĭ ne traduc cântarea plantelor: spre esemplu cântarea bambusului. Aceştĭ poeţĭ galbenĭ au pĕtruns mai adênc ca ai noştri în adêncul lucrurilor. Amorul lor pentru vieţuire e aşa de mare, încât ei simt viaţa în plante, în arborĭ, cu-o agerime, care face, că până ce ei o poetiséză, nu mai e simplă retorică, ci convingere.

Eu am priceput acésta, când am veḍut arborii a căror masse completéză desemnul templurilor.

La ţéră afară, aprópe de observatoriu, nu departe de magazinele împĕrătescĭ, se vede un astfel de arbore, care e tipic. N'are nimic bătător la ochĭ, nicĭ ce sĕ te facă sĕ-l admirĭ, afară de perfecta armoniă a acestor trei elemente într'un esact raion de isolare: coperişe vinete, o cupolă de arborĭ cu frunḍele întunecóse încunjiuraţĭ de zid rosa. Iţĭ pare, că vréu a-ţĭ spune: întră. E natura vieţuitóre în calmul templelor!

Şi multe din acestea ne-au închis aḍĭ porţile. Mulţĭ călĕtorĭ se plâng de aceea şi condamnă esclusivitatea Chinesilor, micimea cugetărilor „Cerescilor“ şi superstiţiunile lor.

Eu voiŭ spune, pentru-ce nu se mai deschid unele templurĭ turiştilor europenĭ. Spre esemplu acela al „cerului“. Altădată puteai întra acolo în tótă libertatea. Chinesul, neataşând nicĭ o influenţă mistică complexului materialelor, carĭ constitue altarele, neavênd spiritul religios al Hinduşilor, al Evreilor, al Creştinilor, al Dahomenilor séu Polynesilor, nu credea nicĭ-decum, că presenţa unui European în sanctuarele lui ar fi capabilă sĕ le facă mai puţin sfinte. Se putea decĭ visita în tóte detailele templul acesta. Mi-s'au dat chiar şi fotografii. Chinesii l'au închis în urma unei visite

Hunii sub Atila şi-au câştigat un nume, care şi adi ni-i presentă ca puternicĭ, aşa şi voi sĕ câştigaţĭ pe o miie de anĭ renume naţiunei germane în China, încât *nicĭ-odată Chinesul sĕ nu cuteze măcar a privi cu ochĭ rĕi la German*".

Impĕratul Wilhelm nu cunósce aşadér *îndurare*. Porunca data soldaţilor sĕi e grozavă. Pe când de o parte împĕratul e de părere, că „orĭ ce cultură, care nu-şĭ are temeiul în creştinism, trebue se fiă nimicită", pe atuncĭ de altă parte îşĭ uită de cuvintele întemeietorului creştinismului, care a dis apostolului sĕu Petru, când acesta a tăiat cu sabia urechia servitorului archiereului: „bagă sabia în técă, căcĭ cel ce scóte sabia, de sabiă va muri". Sĕ-şĭ fi uitat óre împĕratul Germaniei, că creştinismul nu este religia rĕsbunării?

Dér Wilhelm are alte planurĭ. Nu numai rĕsbunarea îi stă în gând. El vré *cucerire*. Momentul i-se pare, póte, favorabil. Cu Rusia se va împăca asupra prădii; de Anglia şi America pare a nu-se teme, ele n'au armate cuceritóre ca Germania, ér *neîndurarea* la ce ar fi bună, décă nu a băga spaimă în Chinesĭ, ca „o miie de anĭ sĕ nu cuteze măcar a privi cu ochĭ rĕi la German".

Problema împeratului Wilhelm este atât de mare şi gravă, încât cu drept cuvênt Europa póte privi cu mirare, dér şi cu îngrijire la lupta acésta pentru uriaşa plăcintă de orez chinesă.

Reespedarea Evreilor emigranţĭ.

Ca la poruncă, foile ungurescĭ din Budapesta dau alarma în cestiunea emigrării Evreilor din România. Spun cu multă înduioşare, că „espatriaţiĭ" plécă din România spre alte părţĭ ale lumiĭ, mare parte din ei trec prin Budapesta cu trenul şi vaporul către Viena, dér ajungênd aicĭ, sunt trimişĭ îndĕrĕt spre România, unde însĕ „nu mai sunt toleraţĭ". Cei carĭ se reîntorc din Viena, hoinăresc pe stradele Budapeştei „pradă a celei mai negre miseriĭ." Aicĭ se plâng la fraţii lor, că România i-ar sili sĕ părĕséscă ţéra, nu le dă muncă pentru a-şĭ câştiga traiul vieţii şi „sufer persecuţiĭ infinite".

Firesce, plângerile acestea „mişcă" inima gazetarilor jidano-maghiarĭ şi prin colónele foilor lor fac mare sgomot, calomniază, ba înjură chiar ţéra vecină. Umplu colóne întregĭ cu „nĕcazurile" Ovreilor din România, căcĭ nu e vorba dór' de emigrare de Românĭ, Şvabĭ, Slovacĭ etc., ci de emigrare de Jidovĭ, trebue dér sĕ bată toba cea mare, sĕ scuipe foc şi venin, sĕ blesteme şi, mai pre sus de tóte, sĕ facă pe ipocraţiĭ. E curios, că acésta o fac gazetarii jidanĭ dela pressa maghiară tocmai când ei înşişĭ mărturisesc, că emigranţiĭ *sunt provĕduţĭ cu banĭ in abondanţă* şi cu tot felul de ajutóre.

Ba merg şi mai departe aceştĭ „umaniştĭ". Urgitéză esecutarea convenţiei dela Berlin, şi foi, carĭ se pretind seriόse şi carĭ stau aprópe de guvern, ca „Bud. Hrlp.", fac sgomot reclamând o „intervenţiă diplomatică" şi dic, că „diplomaţia trebue sĕ influinţeze în direcţia, ca România sĕ dea emigranţilor paşapórte, carĭ corespund regulelor internaţionale", căcĭ „e lucru nedrept şi neuman, ca guvernul român sĕ dea drumul Ovreilor sĕi cu paşapórte în care stă scris, că respectivii nu se mai pot reîntórce în România".

Pentru-ca făţărnicia sĕ fiă la culme, multe din diarele din Budapesta presentă „tragedia" acésta în colorĭ înspăimântătóre. Aşa de pildă „P. N." scrie: Ómenii aceştia (emigranţii) tóte le îndură, numai sĕ nu trebuéscă a-se reîntórce în România. S'a întêmplat erĭ séra, că doi din ei, când au audit, că nu pot călĕtori mai departe, s'au aruncat în Dunăre".

Dér —, *ej uchnem*: ei *au fost scăpaţĭ*,

„Neues P. Journal" dice, că aceştĭ doi au fost chiar conducĕtorii grupului de emigranţĭ. Acelaşĭ diar mai scie sĕ surprindă lumea cu povestea, că emigranţii, duşĭ pe o corabiă ca sĕ înopteze acolo, înainte de a-se culca *„au depus cu toţii jurĕmêntul desperat, că nicĭ unul sĕ nu lase sĕ fiă reînapoiat viu în România"* (!?); ér când se plece dela gara de ost din Budapesta, Evreii, femei şi copii, văetându-se şi plângênd, sĕ se fi opus a-se urca în vagóne, strigând: Decât sĕ ne întórcem în România, ne vom arunca mai bine între rótele trenului. Alt grup de Ovei — dice aceeaşĭ, fóie — sĕ fi cădut înaintea poliţiştilor şi sĕ se fi rugat de graţiă, esclamând: faceţĭ, ce vreţĭ cu noi, numai nu ne înapoiaţĭ în România. Acésta sĕ se fi întêmplat pe vaporul „Hildegarde", cu care au plecat emigranţii. Inainte de plecare sĕ fi jurat cu toţii în cor, că nicĭ unul nu va merge viu în România, că mamele vor arunca copiiĭ în apă şi după ei vor sări ele în Dunăre, ér bărbaţii, carĭ nu vor puté scăpa, vor face asemenea.

Am reprodus aicea numai o parte minimă a miserabilelor născocirĭ şi schimonosirĭ de care se folosesc foile evreescĭ, ca sĕ aţîţe contra României.

*

De altfel înregistrăm, că *ministru unguresc de interne* a adresat un ordin-circular către tóte autorităţile administrative comitatense, în care dispune, că numai acelor emigranţĭ evrei din România sĕ li-se permită trecerea prin Ungaria, carĭ afară de paşapórte, *au şi bilete valabile pentru tren şi vapor*, séu banii necesarĭ pentru călĕtoriă. Cei ce nu corespund acestei mĕsurĭ; precum şi emigranţii pedeştri séu cu carele, sĕ fie *reţinuţĭ şi escortaţĭ îndĕrĕt în România*,

La *Orşova* sosind dilele acestea 900 de emigranţĭ evrei, fisolgăbirĕul i-a reţinut şi a comunicat casul ministrului de interne. Acesta a rĕspuns, că până la alte dispoziţiunĭ, *sĕ nu permită nicĭ unui emigrant a trece graniţa.*

In urma acésta emigranţiĭ au fost escortaţĭ la Vodiţa, unde însĕ au fost opriţĭ de autorităţile române.

Emigranţii Evrei la gara din Braşov.

Evreii, carĭ au fost reespedaţĭ dela Viena au sosit la gara nóstră din Braşov erĭ, Duminecă diminéţa, în 29 Iulie n. Cu privire la acésta raportorul nostru ne comunică următórele:

Trenul separat cu cei 600 de emigranţĭ Evrei reespedaţĭ în România dela Viena a sosit Duminecă dimineţa la gara de aicĭ. Trenul se afla sub pază poliţienéscă, ce a fost dat'o poliţia din Pesta, vrênd astfel sĕ se asigure, că până la unul Evreii vor fi trecuţĭ peste graniţă în România.

La gară emigranţii au fost întêmpinaţĭ de gendarmeriă, de poliţiă şi de câţĭva Evrei de aicĭ. Aceştia din urmă duseseră cu ei pâne şi brânză, pe care o împărţiră între Jidovii călĕtorĭ făr' de voie. Am observat, că „nenorociţilor" fii ai lui Israil nu le prea convenea tratarea cu brânză şi cu pâne, fiind-că mâncare aveau destulă cu ei li-ar fi plăcut mai bine sĕ li-se dea banĭ, apoi tutun şi ţigărĭ de fumat, de care cerşiau, adresându-se la fiăcare străin, ce-l vedeau pe la gară, cu tótă paza sub care se aflau.

De altmintrelea emigranţii întorşĭ de pe drum erau binişor dispuşĭ şi veselĭ şi nu putea observa la ei nicĭdecum, că ar umbla cu gândul înfiorător de a se sinucide, nicĭ nu puteai observa la ei acea desperare, despre care scriu foile jidano-maghiare, ér în deosebĭ „Neues Pester Journal", care se preface a fi atât de mult sdruncinat, şi mâhnit de sórtea coreligionarilor sĕi.

Rĕsboiŭ în China.

Sórtea ambasadorilor.

Cestiunea, décă ambasadorii trăesc sĕu ba, nu este încă lămurită. Scirile sosite în urmă se contradic.

Din mai multe locurĭ sosesc scirĭ, că cunoscuta telegramă a ambasadorului Statelor-Unite, *Conger*, este o *falsificaţiă.* Din Londra se telegrafézā, că oficiul de esterne din *Washington* a primit o telegramă dupăcare directorul poştei şi telegrafului chines *Şeng* şi vice-regele *Juansikai* sunt bine introduşĭ în secretul oficial al corespondenţei telegrafice americane, prin urmare ei au trimis la Washigton rĕspunsul la întrebarea guvernului Statelor-Unite cu privire la sórtea ambasadorilor, — cu alte cuvinte telegrama din cestiune a fost o *falsificaţiă.*

De altă parte se anunţă din *Paris*, că ambasadorul chines de acolo a primit cu data de 24 Iulie două note împĕrătescĭ din Peking, dintre carĭ una dice, că ambasadorii strĕinĭ, afară de br. Ketteler, *sunt în viaţă* şi *neatinşĭ.*

Cu totul altfel vorbesce o telegramă, ce o primesce din Shanghai diarul londones *„Daily Mail"*. Scirea acésta confirmă primele faime despre măcelărirea strĕinilor din Peking. Ea spune, că diarele din Shanghai publică declaraţia unui bancher chines, care a părăsit Pekingul în 7 l. c. şi a sosit la 25 în Tien-Cin. La plecarea lui *toţĭ strĕinii din Peking dispăruseră.* Aceleaşĭ foi spun, că directorul băncei rusescĭ din Shanghai a primit o scrisóre dela filiala din Niucĭvang în care se confirmă scirile despre măcelul din Peking. Autorul epistolei dice, că *toţĭ Europenii au fost ucişĭ.*

Remâne aşa-dér întrebarea: ce-i cu ambasadorii?

Principele Tuan omorît?

„Daily Express" anunţă, cu data de 27 l. c. din Shanghai, că *Li-Hung-Ciang* a primit scirea, că *principele Tuan a fost ucis.* In timpul din urmă Boxerii s'ar fi rupt în două partide. Una din acestea voia sĕ restórne dinastia Mandsu şi sĕ restabiléscă dinastia Ming, pe când cealaltă voia sĕ urce pe tron pe principele Tuan. Inafară de zona oraşului creştin, a fost o luptă mare între aceste partide, în care partida lui Tuan a fost învinsă şi însuşĭ principele *fù omorît.* Scirea aştéptă de altfel confirmare.

Estinderea rĕscólei.

Biroul *„Reuter"* comunică din *Hongkong*, că după declaraţiile comandantului unei corăbii de transport, care duce cărbunĭ în Canton, *Li-Hung-Ciang* se va reîntórce érăşĭ în provincia Canton, unde poporaţiunea chinesă este provocată prin tot felul de placate, sĕ se rĕscóle, sĕ ucidă pe funcţionarii chinesĭ şi *pe toţĭ strĕinii.*

Consulul belgian din *Shanghai* anunţă, că *Şeng* i-a comunicat, *că în Paotingfu toţĭ misionarii au fost ucişĭ.*

„Standard" anunţă din Cifu, că după date antentice sosite din provincia *Pecili*, *18 misionarĭ au fost omorîţĭ.*

„Times" publică scirea din Shanghai, că după telegrama unui membru al misiunei baptiste englese, în *Sensi au fost măcelăriţĭ toţĭ creştinii.*

Victoriă japonesă.

Din *Tokio* i-se telegrafézā lui „Daily Telegraph", că un detaşament de trupe japonese, debarcate lângă Chau-hai-Kwan, a raportat o mare victoria asupra Chinesilor.

Austro-Ungaria.

„Polit. Corr." află, că corăbiile „Kaiserin Elisabeth" şi „Aspern", carĭ au plecat la Pola, sunt menite a întări forţele austro-ungare în apele Chinei. La cas de nevoie, dice numita fóia, vasele aceste vor debărca un detaşament de trupe. Comandantul vaselor de rĕsboiŭ a primit ordin de a lucra în unire şi concordiă cu ceilalţĭ admiralĭ.

---

de turiştĭ americanĭ, carĭ au fost dejunat acolo, şi după dejun, împrejurul cuptórelor de bronz, unde face împĕratul jertfa, au lăsat suvenirile digestiunei lor.

Chinesii se supĕră. De atuncĭ datéză interdicţiunea, care năcăjeşte adĭ pe turiştĭ. Astfel de micĭ întêmplărĭ ca acésta, fortifică dispreţul Chinesului faţă de noi. Europenii culpabilĭ de astfel de uitarĭ de bunul simţ, cari se reînoesc încă şi acum în întêmplărĭ din provinciă, unde călĕtorul e primit ca într'un otel deschis, aceştĭ Europenĭ, se dice, că aparţin elitei.... Atuncĭ.... nu mai insist....

Am vorbit despre arbore în architectură. Flórea se multiplică în decorul grădinelor, livedilor şi al locuinţelor. 'Mĭ aduc aminte, că, vorbind despre grădinele chinesescĭ, înaintea multor ómenĭ m'au întrebat despre o seriă de monstruosităţĭ vegetale în micĭ óle de formă barocă. Le-am vĕdut şi pe acelea. Mii de persóne le-au vĕdut. In Singapore Chinesul Wampo a colectat în grădina sa tot ce se póte visa în felul acesta. El poseda un ştejar de 30 anĭ, care făcea ghinde, a cărui trunchiŭ, crengĭ şi foi puteau sĕ încapă pe un loc de 20 centimetri diametru şi ale cărui rădĕcinĭ aveau loc într'un vas de mărimea unui pahar de bere. El avea şi o serie de tufişurĭ ciocârtite în figurĭ de animale, de plante variate şi de ómenĭ. Şi multe alte soiurĭ de monstruosităţĭ. Dér aceea nu se póte numi grădinăriă chineséscă.

Realitatea aparţinênd atât grădinei sĕracului, cât şi celeia din palaturĭ, e fórte depărtată de aceea. Pentru a-şĭ decora locuinţa, Chinesul n'are tot-déuna acésta bolnavă plăcere de a tortura natura. Arta lui cea mare e de a-o respecta. Şi cum obţine parcurĭ frumóse pentru capitală, pentru palatele sale împĕrătescĭ, el scie sĕ-şĭ facă grădinĭ amabile şi pentru moşiile sale. Acea afirmare e contra legendelor rĕspândite. Ce am dice noi de Chinesul, care ar istorisi, că la noi tótă cultivarea grădinelor e ca în Versailles şi în Schönbrunn, pe când avem grădinĭ cultivate în care sunt toţĭ pomii bine îngrijiţĭ, dér lăsaţĭ sĕ créscă după firea lor, fără a fi ciorcârtiţĭ după óreşĭ-care şlabonă.

A fost o eróre din partea scriitorilor moravurilor chinesescĭ, că au raportat, că arta chinesă în grădinărit constă numai din crescerea tufişurilor în formă de ómenĭ séu de animale şi în a face sĕ créscă arborĭ bĕtrânĭ în vase micĭ.

Numesc florile preferite de grădinăria chinesă: Iris, chrysanthemele, balsaminele, companulele, panselele, lăcrimiórele, isma, ochiul boului, steluşórele (mărgăritele), flórea sórelui, lilia, bujorul, garófa, geraniumul ş. a.

Tótă flora acésta simplă, e folosită de decorator fără a fi torturată. Vorbesc de generalitate, fiind-că amatorĭ bolnăvicioşĭ sunt în tóte ţĕrile.

Florĭ simple, arborĭ simpli, într'o simplă grupare, étă într'adevĕr grădinile cele mai deliciόse, care esistă atât în Peking, cât şi în împrejurime. Cele mai frumóse sunt cele carĭ încadréză „templul înţelepţilor" dedicate abstinenţei. Visătorii, carĭ doresc sĕ afle acolo rĕpaus şi vréu sĕ-şĭ sustragă corpul lor tentanţiunei hrănirei prea abundente, îşĭ pot hrăni spiritul în graţia boschetelor înflorite şi tot-odată în aspectul splendid al şesului întins şi a celorlalte grădinĭ şi parcurĭ, şi a vilelor, şi a templelor, carĭ sunt visibile până la orisontul mândru al gigantelor zidurĭ.

Voinţa, puterea ómenilor, carĭ au desemnat acésta panoramă în tóte detailele sale de monumente şi de grădinĭ, şi de câmpurĭ, şi de livedĭ, şi de drumurĭ, şi de canalurĭ dispar într'un întreg de frumseţe simplă, aşa de simplă. că apare natura singură. Când Chinesii au schimbat natura, umplând rîurĭ, creând, retezând munţii, înălţând terenul, tăind pădurĭ măreţe, plantând parcurĭ, recreând din nou peisagiele, mândria lor, fù ca acésta acţiune sĕ pară aceea a naturei.

Acésta impresiune, ce mi-au dat'o ei în aceste vaste decorurĭ, carĭ ajung până la orisont, am reaflat'o în intimitatea caselor lor bogat înzestrate cu florĭ.

In Peking, în cele mai sĕrace locuinţe, în cele mai bogate palaturĭ, se vĕd, în vase de faianţă séu de aur, florile mĕrului séu ale persecului. Şi poeţii, când descriu farmecul virginelor, compară frumseţea lor cu frumseţa ramurei înflorite de prun.

Lucca.

Din Serbia.

Alaltăerĭ după amiadĭ s'a făcut în Belgrad *logodna oficială* a regelui Alexandru cu d-na Maşin; actul sĕrbătoresc la sĕvêrşit preotul competent al miresei de fată fiind şi metropolitul. Afară de logodnici de faţă erau rudeniile mai apropiate ale miresei, întreg personalul dela curte, toţĭ miniştri cu soţiile lor, preşedintele scupştinei Netorovicĭ, preşedintele consiliului de stat Nicola Risticĭ, precum şi întreg corpul diplomatic.

*

Faţă cu scirile tendenţióse colportate în pressa din strĕinătate, se constată oficiaul, că *mirésa* s'a născut în 1867, aşa-dér are vêrsta de *33 anĭ.*

*

La ordin regesc generalul *Belimarkovicĭ a fost arestat* pentru-că s'a pronunţat necuviincios despre mirésa regelui.

Regele a destituit pe comandantul garnisónei din Belgrad, din care causă 32 de ofiţerĭ şi-au dat dimisiunea.

O telegramă cu data de 28 l. c. din Belgrad spune, că regele a împărtăşit în persónă garnisónei, că *comanda supremă peste armată*, ce o avea până acum tatăl sĕu Milan, a dat'o ministrului sĕu de rĕsboiŭ. Regele a trimis *în pensiune* pe trei generalĭ şi pe mareşalul curţii l'a destituit.

*

Regele a primit până acum 2000 telegrame de felicitare. Intre alţii l'a felicitat şi archiducele moştenitor de tron Francisc Ferdinand.

Amnestia, ce a dat'o regele, se estinde asupra tuturor acelora, carĭ au fost osândiţĭ pentru lesa majestate, pentru vătămarea membrilor familiei regescĭ, pentru vătămarea scupştinei, pentru delicte de pressă, pentru calomniarea membrilor guvernului etc.

*

Erĭ au fost în Belgrad marĭ manifestaţii în onórea regelui şi a logodnicei sale. Intreg oraşul fù iluminat. Cununia oficială se va face Joi.

*

Pressa ruséscă scrie fórte vehement *în contra lui Milan*: Aşa „*Vjedomosti*“ din Petersburg vorbind de evenimentele din Serbia, spune, că regele Milan a avut de gând sĕ ucidă prin regimul sĕu pe radicalĭ, pe liberalĭ şi pe progresiştĭ, şi sĕ înlocuéscă constituţia prin dictatura militară. Ilusiunea sa a fost deşértă şi imposibilă de realisat, pentru-că n'a voit sĕ ţină sémă, că una din condiţiile esenţiale ale vieţeĭ acestui stat, este reabilitarea libertăţeĭ proclamate de constituţia din 1888. Adĭ cu ajutorul lui Dumnedeu va începe o nouă viéţă.

„*Nowoje Vremia*“ dice, că încercările unui aventurier de nicĭ o însemnătate, precum este regele Milan, care a voit sĕ stabilésca în Serbia regimul lui Stambuloff, n'au reuşit. Cu tóte că Serbia a suferit mult din causa slăbiciunei regelui, numĕră încă dile frumóse, décă ex-regele Milan, ex-comandantul şef al trupelor sêrbescĭ, va fi de asemenea îndepărtat din Serbia, ca cetăţên.

„*Swet*“ spune, că evenimentele din Serbia au o mare importanţă, pentru-că se póte spera că ex regele Milan nu va mai pune piciorul pe pământul Serbiei. Acéstă speranţă este primită cu entusiasm de către naţiunea întrégă.

SCIRILE DILEI.

— 17 (29) Iulie.

O importantă reformă în espedarea diarelor. O fóiă unguréscă pretinde a sci din isvor sigur, că în ministeriul unguresc de comerciŭ se proiecteză o reformă mare în ceea ce privesce espedarea diarelor prin postă. In esenţă planul se dice că ar fi astfel: 1) Diarele vor fi espedate fără făşiă de adresă şi fără timbru; 2) Fiă-care oficiu postal va purta un registru despre abonenţii diarelor din cercul sĕu de activitate. 3) Numĕrul esemplarelor espedate prin postă se vor pacheta în sacĭ, séu în legăturĭ, ér de-asupra se va scrie numai numele satului, respective oraşului. 4) Timbrul obicĭnuit pentru francarea diarului se va plăti din partea editorilor în sume anuale.

„Maghiarĭ la conferenţa interparlamentară“. Sub titlul acesta scrie „*Pesti Naplo*“: „In 30 l. c. (Iulie) se începe la Paris întrunirea din acest an a conferenţei interparlamentare. Mare parte dintre membrii grupului maghiar a şi plecat din Budapesta; contele Apponyi Albert, preşedintele grupului maghiar, a plecat dela băile din Weidlingen; din Budapesta au plecat: Berzeviczy Albert, br. St. Ambrozy, Fr. Bolgar, episcopul Lucian Bogdanovics, Al. Blaskovich, Bela Csavossy, Cornel Emmer, El. Földvári, *Todor Fassie* cu soţia, *Iosif Gall*, episcopul ***Iosif Goldiş***, Carol Hegedüs, I. Hock, Carol Hieronymi, Iagios Iozsef, Carol Koloman, Leopold Kallay, I. Klobusitzky, Fr. Kossuth, Lud. Lang, Iul. Lauczy, Car. Legradyn, Geza Latinovicĭ, A. Münnich, Fr. Nildner, Vazul Popovich, G. Gyurkovics, Ios. Vészi. Afară de cei înşiraţĭ aci, numeroşĭ bărbaţĭ politicĭ maghiarĭ au plecat de pe la băi de-adreptul la Paris.“—Vedem, că între cei înşiraţĭ mai sus se află, afară de deputatul Todor *Făşie* şi magnatul Iosif Gall, şi episcopul Iosif *Goldiş*. Fóia dela Arad a acestui din urmă spune, că el (episcopul) a plecat la Rontău. Fiind-că însĕ n'a putut sĕ fiă în acelaşĭ timp în două locurĭ, rĕmâne a-se sci, care din cele două foi a raportat esact: cea din Pesta, orĭ cea dela Arad. Vom sci-o încurênd.

Posturĭ de profesorĭ la scólele române din Braşov. Eforia şcólelor centrale române din Braşov publică în „Telegraful Român“ concurs pentru ocuparea următórelor posturĭ de profesorĭ: a) la *gimnasiu*: 1. un post pentru catedra de l. germană şi română; 2. unul pentru catedra de limba maghiară, română şi eventual istoriă; 3. un post pentru filologia clasică; 4. un post pentru catedra de geografiă şi istoria naturală. — b) la *şcóla reală*: 5. un post de prof. de limba germană şi francesă; la *şcóla comercială*: un post de prof. pentru limba maghiară şi germană în combinaţiă eventual cu l. francesă. Salariile profesorilor sunt: în timpul cât sunt numai provisorĭ 1800 cor. anual, ér după ce devin definitivĭ 2400 cor. anual, cuincuenii de 200 cor., banĭ de cuartir 400 cor. şi drept de pensiune; pentru timpul serviciului ca prof. suplinitor 1600 cor. anual fără alte emolumente. — Pentru invĕţătorii suplenţĭ 800 cor. anual, pentru provisorĭ 1000 cor, ér definitivĭ 1200 cor. mai capĕtă cincĭ cuincuenale de câte 120 cor. şi banĭ de cuartir 240 cor. anual.

Camera comercială din Braşov dojenită de Hegedüs? Fóia unguréscă din Clujiŭ „Magyar Polgár“, făcênd o recensiune asupra raportului camerei de comerciŭ şi industriă din Braşov, o însoţesce cu următorul comentar: „O singură observare avem în contra raportului şi acésta e, *că e redactat în limba germană*, lucru, pe care *nu-l putem ierta* camerei, deóre-ce între ţinuturile, ce fac parte din cercul sĕu se află şi de acelea, carĭ în privinţa limbei nu fac parte din ţinuturile săsescĭ. De-altmintrelea e lucru cunoscut publicului, că ministrul de comerciŭ Al. Hegedüs cu ocasiunea visitei sale la Braşov *a dojenit camera* din causă, că preşedintele Camerei *n'a ţinut în limba maghiară vorbirea de bineventare*, ce i-a adresat'o lui. Se vede, că Camera nu s'a încunoinţat de-ajuns“ (sic!)...— Abstragênd dela ignoranţa, ce-o dovedesce fóia şovinistă, care se vede, că nu scie, cum-că raporturile Camerei de comerciŭ dela Braşov se tipăresc în tóte trei limbile, ea mai denotă încă multă rĕinţă şi spirit de intoleranţă când se arată atât de satisfăcută de „dojana“, ce afirmă, că ministrul Hegedüs ar fi dat'o camerei din causă, că n'a fost salutat de preşedintele acesteia în limba unguréscă.

Licenţiare. Ni-se scrie din Bucuresci: Studentul dela facultatea de drept Octavian *Sorescu* jun., fiul d-lui adv. O. Sorescu din loc, a obţinut în 4 Iulie st. v. anul curent licenţă în drept cu nota „fórte bine“, tesa sa de licenţă tratând „despre condiţiunea juridică a femeii măritate la Romanĭ şi la Românĭ“.

Secerătorĭ între baionete. Pe moşia marelui proprietar Horvath Lukacs din comitatul Baciu muncitorii într'una din dilele sĕptĕmânei trecute de-odată au sistat munca. Causa, că au făcut acésta a fost, după mărturisirea lucrătorilor, împrejurarea, că grâul e prea buruienos, prea cădut la pământ şi căldura grozavă prea torturătóre pentru muncitorĭ. Proprietarul a recurs la ajutorul autorităţilor, ér acestea au trimis gendarmĭ, ca aceştia sĕ silésca pe muncitorĭ a-şĭ isprăvi lucrul. Gendarmii au şi dus pe muncitorĭ la câmp, dér muncitorii după ce au ajuns acolo, în loc ca sĕ se apuce de lucru, *s'au culcat liniştiţĭ la umbra snopilor* de grâu, ér conducĕtorul lor cu cea mai mare nepăsare dise gendarmilor: „D-vóstră aţĭ avut drept sĕ ne aduceţĭ până aicĭ, dér că aicĭ ce vom face, *este tréba nóstră!*

Cununii. D-l Basil *Mureşian* absolvent de teologiă şi d-ra Mariţi *Mezei* se vor cununa în 5 August n. în biserica gr. cat. din Petridul-de-sus. — D-l Ioan *Oltean* absolv. de teologiă şi student în dreptur̆ şi d-ra Otilia *Barbulescu*, se vor cununa în 12 August n. în biserica gr. cat. din Băla.

Convocărĭ.

Adunarea generală ordinară a *despărţĕmêntului Blaşiu* al „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român“, se convócă pe diua de 5 August n. a. c. în Sâncel la órele 10 a. m. cu următorul

Program: 1) Deschiderea adunării. 2) Raportul comitetului. 3) Alegerea a două comisiunĭ: pentru censurarea raportului şi înscrierea de membrii noi. 4) Disertaţiune. 5) Statorirea locului, unde se va ţine vitórea adunare generală. 6) Alegerea a doi delegaţĭ la adunarea generală dela băile Herculane. 7) Completarea comitetului prin alegerea unui membru şi a biroului prin alegerea notariului. 8 Propunerĭ. 9 Inchegerea adunării.

La acésta adunare, care se va ţine în biserica din Sâncel, se învită toţĭ membrii Asociaţiunii şi toţĭ cei ce doresc progresul poporului român.

Spre orientare însemnăm aci, că de acest despărţĕmênt se ţin următórele comune:

Din cercul pretorial al Blaşiului: Mihalţ, Obregea, Bucerdea-grănósă, Cisteiul-român, Crăciunel, Blaşiŭ, Ciufud, Tiur, Veza, Mănărade, Lupu, Spătac, Cenade, Cergăul mic, Cergăul mare, Beşinău, Ohaba, Colibĭ, Tăŭ, Roşia-de-Secaş, Ţapu, Şoroştin, Broşteni.

Din cercul pretorial al Aiudului: Peţelca, Căpud, Mişcreac, Ocnişóra, Uifalău, Tĕmpăhaza, Sâncraiŭ.

Din cercul pretorial al Hususăului: Petrisat, Iclod, Sâncel, Pănade, Spinĭ, Bia, Valea-sasului, Sân-Miclăuş, Şona, Bălcaciu, Jidvei, Cheslĕr. Tăunĭ, Micăsasa, Lunca, Lodroman, Hususĕu, Glogoveţ.

Şi provisor şi despărţ. Uióra.

Blaşiŭ, din şedinţa comitetului, ţinută la 26 Iulie 1900.

Ioan German, director. *Aurel C. Domşa*, secretar.

Despărţĕmêntul XV (Mociu) al „Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român“ îşĭ va ţine adunarea cercuală în 12 August n. 1900 în comuna Mociu la 2 óre p. m. în şcóla română gr. ort.

Program: 1) Deschiderea şedinţei prin preşedinte. 2) Raportul comitetului. 3) Raportul cassarului. 4) Alegerea a două comisiunĭ: a) pentru censurarea rapórtelor comitetului şi a cassarului, b) pentru înscrierea de membrii noi şi incassarea taxelor. 5) Disertaţiune. 6) Raportul comisiunilor esmise. 7) Statorirea budgetului pe a. 1901. 8) Alegerea delegaţilor pentru adunarea generală. 9) Eventuale propunerĭ. 10) Incheierea şedinţeĭ şi verificarea procesului verbal.

La acéstă adunare se învită cu tótă stima toţĭ membrii despărţĕmêntului, precum şi toţĭ Românii de bine, carĭ doresc şi voesc a sprijini cultura română.

Din şedinţa comitetului cercual ţinută în Mociu la 24 Iunie 1900.

Ioan Moldovan, dir. desp. *Simeon Ciuca*, not. desp.

Petrecerĭ.

In *Mociu*, pe Câmpiă, se va arangia o petrecere în 12 August st. n. 1900 cu ocasiunea *adunării generale a desp. XV.* („*Mociŭ*“) *al „Asociaţiunii* pentru literatura română şi cultura poporului român“. Venitul curat e destinat în favorul despărţĕmêntului.

Pentru comitet: Ioan Moldovan, preşedinte; Ioan Dan, v.-preşedinte; Ioan Bozac, cassar: Simeon Ciuca, controlor. Preţul de intrare; de persónă 2 cor., de familiă 4 cor. Inceputul la 7 óre séra. Suprasolvirile şi ofertele marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita pe cale diaristică.

*

In *Oraviţa română* se va arangia în 2 Aug. n. c. din partea corului vocal gr. or. de acolo o producţiune în beneficiul fondului sĕu. Programul: G. Musicescu: Frundiliţă, cor mixt. V. Vasilescu: Arcanul, cor. bărb. D. Porumbescu: Potpourri din Operetta „Craĭ nou“ cor mixt acompaniat de orchestră. J. Vidu: Stefan şi Dunărea, baladă de V. Alexandri, cor mixt cu soli: D-ra M. Dragoescu şi d-l Const. Novăcescu, cu acompaniare de orchestră. După producţiune: joc.

ULTIME SCIRI.

Roma, 30 Iulie. Un **atentat anarchist** s'a comis aseră la órele 11 la *Monza* în contra **Regelui Umberto**. Pe când se întorcea în trăsură dela festivitatea gimnasticilor, un individ necunoscut **a tras trei focurĭ de revolver asupra regelui. Regele a fost greu rănit** şi transportat la palat. Aicĭ, îndată ce ajunse, **şĭ-a dat sufletul.**

Roma, 30 Iulie. Ucigaşul a fost prins. Se dice, că este un anarchist venit din America cu numele Gaetano Bressi. Mare amărăciune şi indignare a cuprins tótă poporaţiune italiană. Roma este cernită.

*

Umberto Rainer Carol Emanuel Ioan Maria Ferdinand Eugen, regele Italiei, fiul regelui Victor Emanuel, s'a născut în 14 Martie 1844. El a luat parte în persónă la rĕsbóiele din 1859 şi 1866. In rĕsboiul din urmă el a comandat o diviziă şi în rĕsboiul dela Cutozza, când învingerea deja era pe partea Austriacilor, i-a succes sĕ acopere retragerea armatei italiene. După ocuparea Romei, în Septemvre 1870, Umberto a primit ca general comanda diviziei militare de acolo.

Cu doi anĭ înainte, la 22 Aprilie 1868, — el se căsĕtorise cu Margareta, fiica ducelui Ferdinand de Genua.

Visita lui Umberto în vara anului 1872, când era încă principe moştenitor la curtea din Berlin, — a inaugurat raporturĭ mai strînse amicabile între dinastia de Savoia şi cea de Hohenzollern. După mórtea tatălui sĕu, în 9 Ianuarie 1878, Umberto a devenit rege al Italiei. El a domnit strict constituţional şi a stăruit cu succes de a restabili ordinea în financele ţĕrei, dând necurmat, dimpreună cu soţia sa, esemplu de cea mai înaltă cultură, de sentimentele cele mai nobile şi umane, şi de dragostea cea mai devotată pentru poporul sĕu italian.

In 17 Noemvre 1878, făcênd o călĕtorie prin ţĕră, Umberto a fost în Neapole jertfa unui atentat, ce l'a sĕvêrşit asupra vieţeĭ bucătarul Passanante, care însĕ nu isbuti, regele fiind mult mai uşor rănit.

Singurul fiiu al regelui Umberto este principele *Victor Emanuel de Neapole*, care s'a născut la 11 Noemvre 1869.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

Cărţĭ de rugăciiunĭ şi predicĭ.

Anghira Mântuirei, cărticea de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă a drept credinciosilor creştinĭ, *Ediţiunea IV corectată*. Gherla, Tipografia diecesană 1899, Un esemplar în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţii. *Ediţiunea IV*. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conţine peste 334 pag. Legată în păreţĭ tarĭ coloraţĭ, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ costă 22 cr. cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude întru onórea Preacuratei Fecióre Maria, pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Preţul unui esemplar legat în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ atât de mĕduóse, instructive şi cu atâta gust cetite. E o carte mare, de 350 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (4 lei).

Cuvêntărĭ bisericescĭ pe sĕrbătorile de peste an, scrise de Prepositul capitular *Ioan Papiu*. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Conţine vre-o 400 pag. Preţul 1 fl. 50 cr. (în loc de 2 fl. cum era la început), prin postă 1 fl. 60 cr. Aceste predicĭ sunt favorabil apreţiate şi din partea clerului înalt din România.

Cuvêntărĭ funebralĭ şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte, întocmite de *Ioan Papiu*, cunoscutul scriitor bisericesc. Conţin vre-o 400 pag. Preţul numai 1 fl. 50 cr. (prin postă 1 fl. 60 cr.)

Predice pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *Vasiliu Christe*. Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşului. Preţul 80 cr. (prin postă 85 cr.)

Predicĭ pentru Duminecĭ de *Iustin Popfiu*, învĕţatul scriitor bisericesc, marele orator şi bunul Român de odinióră. E o carte de vre-o 500 pag. format mare, tipar modern, cuprindênd predicĭ frumóse pentru tóte Duminecele de peste an. Preţul 2 fl. 20 cr. (prin postă recomandat 2 fl. 35 cr.)

Scrierĭ economice.

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** sĕu cultura generală şi specială a vitelor, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescĭ (Herĕstrĕu). Deşi am anunţat încă de astă-tómnă apariţiunea acestui preţios op, el n'a străbătut până acum în părţile de dincóce de Carpaţĭ. Adĭ însĕ se găsesce în deposit la Tipografia „A. Mureşanu“ în Braşov şi se póte trimite imediat orĭ cui îl cere. „*Zootechnia*“ este partea a treia din „*Manual de agricultură*“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei presse române şi premiat şi din partea Academiei Române. „Zootechnia“ cuprinde *779 pag. format mare 4⁰* cu 225 figurĭ şi costă 8 corone (cu posta recomandat 8 cor. 50 banĭ). Recomandăm economilor noştri de vite acéstă bogată scriere, până adĭ singură în felul sĕu în literatura română. Din *partea I* a Manualului: **Agrologia** sĕu „Agricultura generală“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 banĭ) — şi partea II, „**Fitotechnia**“ sĕu cultura specială a plantelor cu 611 pag. şi 202 figurĭ. Preţul 8 (cor., cu posta rec. 8 cor. 50 banĭ).

„Cartea Plugarilor“ sĕu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. Tractéză despre legumărit, gunoiŭ, lucrarea pămêntului, sĕmĕnăturĭ, vierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, galiţelor etc. Un esemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acéstă carte a eşit numai acum de sub tipar.

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeinssen. *Ediţiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. şi costă 80 cr. (Cu posta 90 cr).

Cele mai de lipsă cunoscinţe despre Legea veterinară — o carte fórte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conţine 134 pag. format mare şi costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr).

Cartea stuparilor sătenĭ de Romul *Simu*. Cu mai multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Preţul 40 cr. trimis francat.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurĭ din póme, de *Grigorie Halip*, prof. la şcóla agronomică din Cernăuţĭ. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicaţii şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin şi must din felurite póme; carĭ póme sunt mai bune pentru facerea vinului şi cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Preţul 20 cr. (prin poştă 23 cr.)

Cursul pieţei Braşov.

Din 29 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.10	Vênd.	19.14
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.28	Vênd.	19.32
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.30
Renta de corone ung. 4%	90.95
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	120.25
Impr. căil. fer. ung. înargint. $4^1/_2$%	99.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.50
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.50
Renta de hârtie austr.	97.15
Renta de aur austr.	115.60
Losurĭ din 1860.	133.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.03
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	689.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	665.50
Napoleondorĭ	19.33
Mărcĭ imperiale	$118.57^1/_2$
London vista	$242.82^1/_2$
Paris vista	96.60
Rente de corone austr. 4%	97.25
Note italiene	90.50

A V I S.

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi ori şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.